

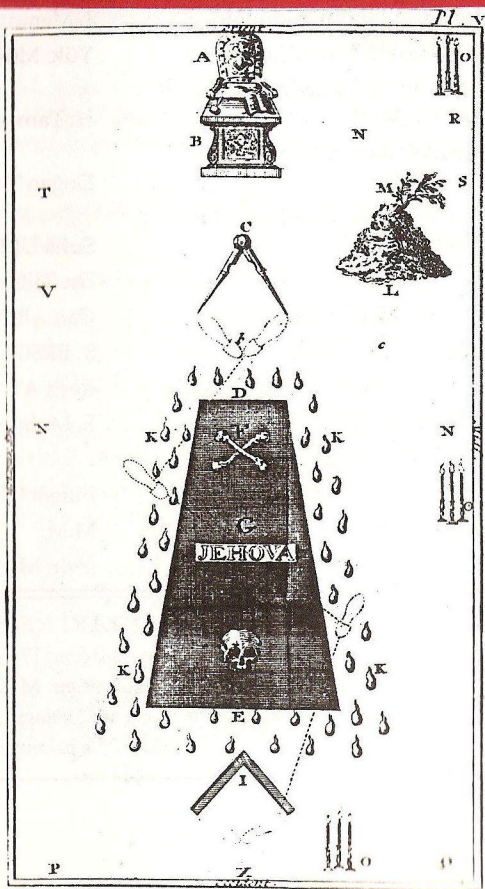
ŞAKUL , GİBİ...

MASONLAR İÇİN DERGİ

CİLT: 4

SAYI : 31

ŞUBAT 1991

Véritable Plan de la Loge de Réception d'un Maître.

ŞAKUL GİBİ MASONLAR İÇİN DERGİ

Sayı : 31

Yıl : 4

Şubat 1991

Sahibi ve Sorumlu Yönetmen : Mişel MARGULİES
Zincirlikuyu Cad. 9/13 Etiler 80600 İstanbul Tel: 165 41 04 Fax: 165 69 48

Temmuz ve Ağustos ayları hariç her ayın üçüncü haftasında yayınlanır. Posta ile ve yalnız Mason olan abonelere gönderilir. Dergide çıkan imzalı yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Gönderilen yazılar iade edilmez.

İÇİNDEKİLER

Üstadı Muhteremlik Süresi	M. AĞIRTOP	3
Toleransı Hudutlandırılm	İ. Memduh SEYDOL	6
Masonlukta Temel Taşlar	Yük. Müh. Raşid TEMEL	8
Masonlukta İnanç Evriminin Ana Hatları...	H. Tamer AYAN	9
Sanatkâr Kardeşlerimiz (22) Tunç Ünver	Doğan YALIM	12
Osmanlılarda Masonluğa Ait İlk Kayıtlar (15)	Suha UMUR	15
Evren ve Sevgi	Dr. Selim ALBUKREK	18
Yeni Üs. Muh.'e Mesaj	Can ARPAÇ	19
Adnan ERGENELİ	Ş. ERSOY - ☆	22
"Tenue Blanche" Beyaz Değildir	Reşit ATA	26
Oslo'da Tekris	F. Muhtar KATIRCIOĞLU	28
Yarı Şaka Yarı Ciddi		32
Okuyucu Mektupları	Bülent ÇETİNOR	33
Kareli Bulmaca	M.M.	34
Adem Hürrem Birader	İrvin MANDEL + m.m.	35

KAPAKTAKİ RESİM

"L'Ordre Des Francs - Maçons Trahi et le Secret Des
Mopses Révélé. Amsterdam. M. DCC. LXIII."
adlı kitaptan bir Çalışma Tablosu. Ayrıntılar için
sahife 25'e bakınız

ÜSTADI MUHTEREMLİK SÜRESİ

M. AĞIRTOP

Üs. Muh.'liğin bir seneye indirilmesi konusu, bugünlerde, tekrar gündeme gelme eğilimi gösterdiğinden, görev müddetinin değişik yönlerine bir göz atmakta yarar vardır.

Türkiye Büyük Locasına bağlı L.'larda Üs. Muh.'lik dönemi bir yıl idi. Ancak bu, her seçilen Üs. Muh.'in yalnız bir tek yıl görev yaptığı manasına gelmez. Uygulamalar farklı idi ve her L.'nin iç tüzüğündeki bu konuya ait maddeler çeşitlilik arz ediyordu:

- a) Bir kerre Üs. Muh. seçilen kardeş, ancak bir yıl görevde kalıp, aradan bir yıl geçmedikçe bir daha aday olamıyordu.
- b) Bir kerre seçilen kardeş, otomatikman ikinci sene tekrar seçiliyordu.
- c) Kardeşler seçimlerinde serbest bırakılarak, bir dönem Üs. Muh.'lik yapmış kardeş tekrar seçilebileceği gibi, yerine yeni bir kardeş de seçilebiliyordu.
- d) Bizim bilmediğimiz başka tür uygulama veya uygulamalar.

Bu bir senelik usulün, mecburi iki senelik sisteme üstünlüğü iki noktadan kaynaklanıyordu. İlki, L.'ları iç yönetimlerinde serbest bırakarak, " Hür Locada Hür Mason" prensibine yaklaşması, ikincisi ise sistemin bariz esnekliği idi. Bir senelik Üs. Muh. isteyen L.'lar bu arzularına kavuşabilirken, aynı Üs. Muh.'i iki yıl isteyen L.'ların ise, onu tekrar seçmelerine mani bir hal yok idi. Hatta, Üs. Muh.'lerinden fevkalade memnun olan L.'lar, onu iki sene arka arkaya seçtikten sonra, bir yıl için bir başka kardeşi bu göreve getirip, bilahare o eski Üs. Muh.'lerine bir, hatta iki sene için tekrar kavuşabiliyorlardı.

Yalnız bir seneliğine Üs. Muh. seçimlerinin, yeni kardeşler üzerinde bir olumlu tesiri de motivasyon yönündendi. Mesleğimize intisab eden her yeni kardeş, Üs-tat derecesine gelince, bir gün L.'sının Üs. Muh.'i olabileceğini düşünür. Bu, takdir

ve uygun olacaktır bir histir. Böyle ulvî bir görevi düşünen kardeş, hem daha devamlı hem de daha faal olacaktır. L.'sında muhtelif görevlere talip olarak, iyi çalışan bir L. yaratmakta yardımcı olacak, ve hiç aklından çıkarmayacaktır ki, birçok görevleri üstlendikten sonra, Masonluğunun dokuz veya onuncu yılında, ümit ettiği birinci çekici, belki tutabilecektir. (Ç. ve Kal.'lıkta iki yıl, muavinliklerde iki yıl, I To. Ün., Muh., Sek., II Nâ., I Nâ.'lıkta birer yıl, ki yekûnen 9 yıl. Bu senaryo, doğal olarak birkaç yıl arttırılıp, kısaltılabilir.)

Oysa, yukarıdaki sıralama, iki senelik Üs. Muh.'lik sisteminde iki katına, yani 18 veya 20 yıla çıkmakta, ve Masonluğu cazip kılan birçok unsurdan bir tanesi, tümiyle yok olmaktadır. Unutmamak gerekir ki her insanın gönlünde bir aslan yatar ve her kardeş, muhtemel bir Üs. Muh. adaydır.

Yazımızın başında, Türkiyede Üs. Muh.'lik dönemi bir yıl idi demistik. Büyük Loca Genel Kurulunun 24 Nisan 1982 tarihli toplantısında, Localar Genel Tüzüğü'nün değişen maddeleri, 1 Eylül 1982 tarihinde yürürlüğe girmek üzere kabul edildiler ve bu meyanda, Üs. Muh. ve diğer görevlilerin görev süresi iki yıla çıkmış oldu. O tarihte Pek Sayın B. Üs. merhum Şekûr Okten K. idi ve bu tüzük değişikliğini özellikle kendileri istemişler idi. Bu çok tecrübeli ve dirayetli B. Üs.'in böyle bir değişikliği istemekte, elbette çok ciddi ve geçerli bir sebebi vardı, ve ne olduğunu araştırdık.

O dönemdeki Büyük Kurul üyelerinden Pek Muh. Suha Umur K.'e danıştığımızda, Okten K.'in bu değişikliği, Ankara vadisinde Üs. Muh. seçimlerinde sık sık görülen tartışmaları ve olmaması gereken olayları, hiç olmazsa iki yılda bire indirmek istediği için teklif ettiğini öğrendik.

Girişildiği zaman çok geçerli bir sebebe dayanır gibi gözükse de bu iyiniyet dolu teşebbüse, aradan geçen zamanın verdiği görüş açısı ve deneyimle bakılınca, hepimizin bildiği ve fakat, o anların heyecanı içinde bazen göz ardı edilen iki kesin gerçek, bir daha vurgulanmış oluyor: Genel olarak;

1.- Bütün masonik düşünürlerin üzerinde birleştikleri " geleneklere bağlılık" mefhumunun hemen hemen her tatbikatta olumlu sonuç verdiği, ve teklif edilen her değişiklik veya yeniliğin çok uzun bir süre, çok yönlü olarak tetkik edilme ve çok sık gözlü bir süzgeçten geçirilme gereği...

Özel olarak ise;

2.- Üs. Muh. seçimlerini bir yıldan iki yıllık aralara yükseltmekle problem çözülmüş olmuyor, sadece bir yıl erteleniyordu. Oysa, hakikaten böyle bir problem mevcut idi ise, bunun tek çözümünün, daha iyi bir masonik eğitimde yat-

tiğine inananlardanız. Tekris edilecek aday seçiminde biraz daha titiz ve dikkatli davranmak çözüme yardımcı olabilir, ancak bu da masonik eğitimin bir parçasıdır.

Yazımıza, İngiltere Birleşik Büyük Locasında 1964 yılında yapılan bir tatbikatı özetleyerek son vereceğim. Konu, İngilterede tatbik edilen ritüellerin yaklaşık tümünde bulunan yükümlülükler bölümündeki kanlı cezalar idi. Bu cezaların sembolik oldukları kabul edilmekle beraber, kullanılan ifadeler ve sembolik oluşunun açıkça belirtilmiş olmaması, birçok Kardeşi rahatsız ediyordu.

1961 yılında, İngilterenin ve belki de dünyanın en saygıdeğer araştırma locasının Sekreteri Harry Carr K., o locanın yıllığında "Yükümlülük ve ritüeldeki yeri" adlı bir araştırma yayınladı, ve bu çalışmada masonun Yükümlülüklerinin gelişimini 1390'dan 1730'a kadar tetkik etti. Yazının bir dip notunda da, yükümlülüklerini yerine getirmeyenlerin çekecekleri cezalar konusunda bazı ciddi tenkitlere yer verdi. Çok sonra, Carr K., bu konunun daha 1955 yılından beri, İngiliz B.L.'sinin genel kurulunda, zaman zaman görüşüldüğünü öğrendi. 1964 yılında ise, en az Carr K. kadar saygıdeğer bir araştırmacı olan J.R.Rylands K.'in "Masonic Cezalar" başlıklı bir yazısı, Quatuor Coronati Locasının yıllığında yayımlandı. Konu cezaların tenkide açık olup, kaldırılmalarında yarar olabileceği idi. Bu 4000 kelimelik yazıya 36.000 kelimelik cevabı yazı geldi ve büyük ekseriyeti, yazarın görüşünü destekliyordu.

Tam ayrıntılar bilinmemekle beraber, konu Haziran 1964 Genel Kurulunda ele alındı, ancak gündemde olmadığından, bir dahaki toplantıya talik edildi. Bir dahaki genel Kurul toplantısı 9 Aralık 1964'te idi, ve ortalama olarak 1300 delege ile toplanan bu Kurul, bu kerre 2100 delege ile toplandı. Uzun süren tartışma ve görüşmeler neticesinde, "eskiden cezanın ne olduğunu unutmadan..." mealinde bir cümle şekli kabul edildi. Yine de İngiltere B.L.'si, Jüridiksyonundaki L.'ları bu değişikliği ritüellerine dahil etmekte, serbest bıraktı.

Yukarıdaki örnekte görüldüğü gibi, günlük tatbikatla ilgisi olmayan, bir tek cümlelerin değiştirilmesi, tam 9 sene müddetle tetkik edilmiş, tartışılmış ve sonunda, yine de ritüelden çıkarmadan, istenilen sonuca varılmıştır. Ancak görülüyor ki, B.L., bu değişikliği Locaların ihtiyarında bırakarak, tatbikatın ne vereceğini görmek istemekte ve ihtimal dahilindedir ki, uzun bir süre sonra iyi netice alındığını görürse, bu maddeyi, tatbiki zorunlu şekilde dönüştürebilecektir.

Masonluğun geleneklerine bağlılıklarına içtenlikle inandığımız Büyük Görevlilerimizin, şimdi oldukları gibi, gelecekte de, yukarıdaki örneğe benzer şekilde sabırlı, itidalli ve ileri görüşlü olacaklarına inancımız tamdır.

TOLERANSI HUDUTLANDIRALIM

İbrahim Memduh SEYDOL

Kutsal cemiyetimizde kardeşlerin birbiri ile münasebetlerinde, dinî kanaatlerde, hatta fikir teatisinde önemle istenilen bir haslet de «Tolérant = hoş görür» olmaktır. Hoş görürlük prensipini medenî âlemde kökleştiren, iman ve dinî kanaat hususunda uzun zaman insanları tazyiki altında bırakan tazyikler karşısında Rönesanstan bu tarafa ferdin hürriyetini kurtarma yolundaki hareketler, inkılâplar, f e l s e f î neşriyat, bir kelime ile ifadesi lâzım gelirse, insana verilen kıymet âmil olmuştur. Toleransın tarihî temkemmülünü bu yazıda takip edecek değiliz. Maksudumuz, insan cemiyetlerinde her güzel, iyi şeyin bile bazan fenalık doğurduğunu izah, teşrihten ibarettir.

Evvelâ insanın hoş görür bir seviyeye çıkabilmesi için eşya ve hadiseler karşısında müsbet bilgilere sahip olması, batıl itikatların, hurafelelerin üstüne çıkması lâzımdır. Kabul edilmek lâzım gelir ki gerek hayat, gerek maddî, manevî âlem hakkındaki kanaatlerimiz, hatta hayat hakkındaki görüşümüz, başkalarının kanaatlerine uymayabilir. Dermeyan edilen fikirler, hisler, kanaatler iman ve içti-

hatlar bizim noktayı nazarımıza uygun olmayabilir. Bu suretle kendi fikirlerimizin en doğru telâkkiler olması lâzım gelmez.

Bu suretle mutlak bir hakikatin mevcut olmadığını, insanın hakikat bildiği şeyi başka bir insana empoze edemeyeceği anlaşılmış olur. Fikirlerimizi yaymak doğrudur; fakat onları zorla kabul ettirmek manasızdır. Mağrur bir adam «tolérant» olamaz. Toleranssızlık ferdi vahşileştirir, fenalığa sevk eder; adaletsizliğe yöneltir, insanda düşünce darlığını, budalaca gururu doğurur. «Tolérance», iyilikle beraberdir. Fakat içtimaî hayatta hayrın hudut dışı tatbiki şerre müncer olduğu gibi toleransın ifrat ile tatbiki de tehlikeli, cemiyet için muzir safhalar arz eder.

Masonlar realist insanlardır, hiç bir şeyi «Tabou = Mukaddes = dokunulmaz = put» haline getirmezler. Hürriyeti keyfe göre, kaprise, fantaziye göre kullanmak nasıl hürriyeti karikatüre çevirir, cemiyeti anarşiye sevk ederse, toleransı da ifratla kullanmak toleransı karikatür haline getirir. Hoş görürlüğün yanlış kullanı-

ması mesleğimize de zarar verir. Masonların haricî hayatta düşmanları çoktur, toleransın yanlış olarak istimali mason düşmanlarına da itiraz silâhı verir.

Toleransı bazı kardeşlerimiz her şeyde suya göre gitmek, idarei maslahatçılık farz ederler. Herkesin suyuna göre, arzusuna göre gitmek, idarei maslahatçılık, sağlam bir karaktere, ahlâkî şahsiyete uygun değildir. İdarei maslahatçılığın ifratı nihayet riyakârlığa yol açar.

Tolerans hudutsuz olursa bir nevi ruhsat, müsaade, imtiyazın menbaı olur; müsavâtı ihlâl eder. Sosyal muvazene bozulur. Hudutsuz toleransın kaçınalım. Toleransın hudutlarını tayin, tesbit edelim. Fiil ve hareketlerimizde, müsamahayı, toleransı tatbikte akıl ve muhakememize, ahlâkî karakterimize müracaat edelim. Şeref ve haysiyetimizi muhafazaya çalışalım. Müsamaha bir «Concession = ruhsat, müsaade» yahut bir «Pleutrie» (Tedbirsizlik) manasına gelmez; her hareketin neticelerini ölçen, biçen, ona göre her an hesap ve kitaba hazır olan «hür banî» tedbirsizlikten kaçırır... Bilhassa ferdin ve cemiyetin kutsal haklarından hiç bir zaman feragat edemez, böyle bir feragat belki karşımızdakini memnun eder, fakat masonluğa zarar verir.

Yanlış manada toleransı kadeşlerimizin samimi, hakikati seven muhtinden söküp atalım, onun yerine gerçek manada toleransı ikame edelim.

Mazur görülebilecek kimseleri, sebepler varsa, büyük bir hüsnüniyetle mazur görmek, hataları islâh için affetmek doğrudur. Fakat hata katralarının bir umman olmasına meydan vermeyelim...

Cemiyetin, ferdin menfaat ve hakları hususunda küçük bir zaaf bizi vazifesizliğe, kanunsuzluğa sevk eder. Bu hududu bilelim. Hakikî manasında tolerans cemiyetimizin iyi faziletlerinden biridir.

Bütün söylediklerimizi bir düstur halinde hülâsa ve tesbit edelim: «Hakikî tolerans = müsamaha» düşüncede samimiyeti, hâdiselerin, vâkaların incelenmesinde müsbet bir anlayışı, fiil ve hareketlerimizin icrasında âlicenaplık, «Ahlâkîlik» i tazammun eder. Mukaddes câmiamıza dahil münevver insanlar sofistler gibi karşıdaki insanı susturmağa müteveccih belâgat gösterişlerinden, lüzumsuz tartışmalardan kaçınırlar. Muhatapı susturup bir gurur taslamak usullerimizin dışındadır.

Hastalıkların tedavisinde bir ilâcın fazla dozda kullanılması fayda yerine nasıl zarar verirse öylece iyi bir haslet olan toleransın fazla istimali de vazifesizliğe, kanunsuzluğa yol açar... Faaliyetlerimizin intizamına zarar verir. Körü körüne bir müsamahadan, bir toleranstan sakınalım... Müsamahamızın hududunu tayin edelim.

(Türk Mason Dergisi
Nisan 1955
yıl 5, sayı 18)

MASONLUKTA TEMEL TAŞLAR

ÜÇLEMELER

Raşid TEMEL

İdare edilecek üç şey :

Dilimiz, huyumuz, hareketlerimiz.

Sevilecek üç şey :

Cesaret, nezaket, yardım.

Nefret edilecek üç şey :

Kin, kibir, nankörlük.

İstenen üç şey :

Sağlık, dostluk, engin bir ruh.

Uğrunda savaşılacak üç şey :

Şerefimiz, evimiz, memleketimiz.

Düşünülecek üç şey :

Hayat, ölüm, sonsuzluk.

(New Age'den)

MASONLUKTA İNANÇ EVRİMİNİN ANA HATLARI...

H. Tamer AYAN

Masonluğun inanç evrimi, operatif dönemle başlayan tarihsel süreç içinde, belgesel verilere göre önemli dönemeçleri açıklayan ana hatlarla özellenebilir. Ancak ayrıntıya inmeden önce, geleneksel düzenli Masonlukta inanç evriminin hep teist düzeyde kaldığı ve devrimsel ölçüde değişiminin hiçbir dönemde olmadığı, özellikle vurgulanmalıdır. Masonluğun başından günümüze gelen "Mason asla Tanrısız ve Dinsiz olamaz" temel koşulu; hernekadar, yumuşatılmaya, başka türlü yorumlanmaya veya yadsınmaya kalkılırsa da, ta o dönemden bugüne dek değişmeden ve geçerliğini yitirmeden ulaşan, en belirgin Masonik inanç landmarkıdır. Bu nedenle, geleneksel düzenli Masonluk sistemi içinde yapılacak açıklama, yorum, görüş ve eleştirinin, temeli ve çerçevesi, bu kesin koşulla sınırlı olmak zorundadır.

Operatif dönemin ve 1723'e kadar olan geçiş evresinin Eski Elyazması (Gotik) Yasalardaki inanç görüşü, ortaçağın egemen Katolik yapısına özgü teslis ögesini de içeren, koyu Hıristiyan teist niteliktedir.

Spekülatif dönemin 1723 birinci Yasa Kitabında açıklanan inanç görüşü, hiçbir Masonun Tanrısız ve Dinsiz olamayacağıın özenle vurgulanmasının yanında; dönemin tutucu dinsel yapısının (bazen yanlışlıkla deist olarak nitelendirilecek ölçüde) ilerisinde, mezhep farkı gözetmeksizin tüm Hıristiyanlığı kapsamakta; Reform sonrası İngilterenin Anglo-Protestan Dini inançları doğrultusunda Evrensel Din (Hıristiyanlık) kavramı ile Masonluğu özdeşleştirmeyi tasarlayan teist çiziyi sürdürmektedir. Masonluğun bu özgün yaklaşımı, önceki dönemde alışılabilen dinsel terimleri (teslis, kutsal ruh, kutsal kilise, vb.) içermediğinden, dindar tutucular tarafından yadırganmış; hatta, Doğal Din olduğu, deizm aşıladığı, Masonları Hıristiyanlıktan uzaklaştırıp inançlarını bozduğu gerekçeleriyle suçlanmıştı. Oysa bu yasada, doğal din veya deizm konusunda hiçbir belirti bulunmadığı gibi tersine, evrensel din olarak tanımlanan Hıristiyanlıkla Masonluğun bütünleştirildiğini açıklayan ilk resmi teistik belgedir. Ancak özgün tarafı, dönemin tutucu dinsel özelliğinin dışında, mezhep ve itikat farkı gözetmeksizin bütün Hıristiyanları kabul etmek gibi, dinsel bir hoşgörü ve insancılığın ilk girişimi olmasıdır ki; bu da, deizm değildir.

1738 ikinci Yasa Kitabında, Masonluğun inanç görüşü daha açık olarak teist yönde vurgulanmış; sanki böylece, birincisindeki hoşgörülü dinsel tutumunun da

nedeniyle afaroz edilen Masonluğu, dinsel güçlerin gözünde Hıristiyan özelliğini daha somut belirterek, aklatıp başışlatılmak istenmiştir. Ayrıca, hem ilk kez "vicdan" kavramı, hem de ilk ve son kez Nuh Kanunu'na uyma zorunluluğu getirilerek, asgari ölçüde de olsa, etik monoteist inanç görüşünün ilk adımları atılmıştır. Nuh Kanunu'nun Masonik inanç kapsamına neden alındığı belli değildir. Bir sava göre, Masonluğu antik çağlara ve dinler tarihine olabildiğince dayandırarak, dindar kamu oyu ve çevrelerde yasal ve sevimli kılmak girişimidir. Diğer görüşe göre Nuh Kanunu'nun temel ilkelerini benimseyen diğer dinlerin mensuplarına, örtülü şekilde de olsa, Masonik davetiye çıkarmaktır. Aslında iki sav da, geçerli ve birbirini tamamlayıcı olarak düşünülmüş olabilir; bu takdirde bir taşla iki kuş vurulmuş, bir yandan koyu Hıristiyanlar ve bir yandan da diğer dinlerin mensupları kazanılmıştır. Yasanın diğer ilgili bölümlerinin yanında, 1732'den itibaren İngilterede Musevilerin, 1738'den sonra Osmanlı İmparatorluğunda Müslüman Türklerin Masonluğa alınmaları da, bu savı güçlendirmektedir. Böylece 1723'de mezhep farkı gözetmeden bütün Hıristiyanlara açılan Masonik inanç ve hoşgörü kapısı; 1738'den sonra, diğer dinlerin mensupları için, Nuh Kanunu perdesinin arkasından, aralanmış olmaktadır. Yüzyılın sonuna doğru, bütün dinlerin Kutsal Kitapları için bir genel deyim olarak benimsenen Kutsal Kanunun Kitabı (Volume of the Sacred Law) tanımlaması da, bu "açılmanın" kanıtıdır.

1751 bölünmesinden sonra Modernler'in yayınladığı yasalardaki inanç görüşü, 1723 yasasına koşut olarak hoşgörülü teist doğrultudadır. Antientler'in Ahiman Rezon adlı yasasının inanç görüşü, 1738 yasasından esinlenmekle beraber (Nuh Kanunlarını kapsamaz), 1723 ve 1738 yasalarına göre "...kiliseye, papazların derledikleri tüm Kutsal belgelere inanmak, vb." koşullar getirilerek, daha koyu Hıristiyanı bir tutuma dönüştürülmüştür.

1815 üçüncü Yasa Kitabının inanç görüşü, ilk bölümde 1723 açıklaması, son bölümde örtülü Protestan tanımlamaları ile sergilenmesine karşın; ilk kez, Hıristiyanlık kadar, diğer dinleri de açıkça kapsayacak ölçekte evrensel düzeye çıkarılarak ideal etik monoteist model kurulmuş; "Evrenin Ulu Mimarına inanmak ve vicdanına karşı görevlerini yerine getirmek temel koşul olarak açıklanmıştır. Bu inanca sahip ve törel kutsal görevlerini yerine getiren kişinin, dini ve ibadet biçimi ne olursa olsun Masonluktan çıkarılmayacağı özellikle belirtilmiştir. Aranan din ve ibadet faktörleri, teizmin temelidir.

Sonunda, 1929 tanıma ve 1949 temel ilkeleriyle, Masonluğun bulunduğu ülkelerdeki dinsel inançlara saygı duyan etik monoteist inanç modeli resmen belirlenmiş; Tanrı'ya iman, Ruhun Ölümsüzlüğü, Tanrısal irade, Vahiy ve Kutsal Kitaplar olgularını içeren inanç sistemi, geleneksel düzenli Masonluğun resmi görüşü ve sınırları olarak yasallaşmıştır.

Özetle, Masonluğun inanç evrimi, doğal olarak, koyu Hıristiyani bir teistik kaynaktan başlamış; çağın ve değer yargılarının değişimine koşut ve görelî olarak, diğer göksel dinlerin boyutunda evrensel etik monoteist düzeye doğru, akılcı düşünce ve bilimsel gelişmenin yanında, değişik kültürel katkılarla, olgunlaşmıştır. Bu oluşumu, bazıları, Masonluğun özgün Hıristiyani yapısını yitirmesi olarak da sayarlar. Bazılarının ileri sürdükleri "Masonluğun 1723 yasasına göre deist olduğu ve sonradan 1815 yasasıyla teist yönde düzeltildiği" savı, tarihsel evrimin belgeleriyle çeliştiğinden, kanıtsız bir varsayımdan öteye gidememiştir. Böyle bir düşünce, geleneksel düzenli Masonluk için kesinlikle geçerli değildir; çünkü, 1723 yasasında teist görüşü sergileyen kanıtlar bulunmasına karşın, deist olduğunu gösterir hiçbir belirti yoktur. Mezhepsizlik ve Evrensel Din tanımlamaları, deizm anlamında değildir; dinin olduğu yerde teizm vardır. Bu nedenle, geleneksel düzenli Masonluk sisteminin inanç görüşü, 1723 yasası da dahil, ilk örgütlendiğinden bu yana geçen tarihsel süreç içinde, hiçbir dönemde deist nitelik taşımamıştır. Türkiye Büyük Locası'nın inanç ilkeleri de teizm ve deizm arasındaki sınırdır; bu sınırın dışı düzensizlikle eş anlamlıdır. Günümüzde geleneksel düzenli Masonluk, insanların barış ve mutluluğu ilkesine bilinçli öncelik veren çağdaş hümanizmanın etkisiyle, ılımlı ve hoşgörülü teist inanç görüşünü izlemekte; amaç olarak, "vicdanın oluşturulması ve saflığın korunması" ilkesine yönlendirmektedir.

Köken olarak, tarihsel geçmişi içinde, Hıristiyani Avrupasına özgü yarı-dinsel bir alt yapı Meslek kuruluşu olan operatif Masonluğun, sosyoekonomik zorunluluklar nedeniyle, toplumsal üst yapı kurumuna dönüşmesi sonunda oluşan spekülâtif Masonluk, daha sonra evrensel düzeye yayılmasına karşın; yine de, doğal olarak, bir Hıristiyani kültürü oluşumudur. Bu nedenle öğretî ve ritüel olarak, Kitabı Mukaddes kaynaklı allegori, sembol ve lejantları içermesi yadırganmamalıdır; kaldı ki, bu öğeler, etik monoteist modele, evrensel ahlâk kurallarına ve diğer dinsel inançlara da aykırı değildir ya da benimsenemeyenler doğal seçilme ile ayıklanmaktadır. Diğer taraftan, Masonik öğretinin, Hıristiyani öğeler yanında; kabbalistik, okkültik, mistik, panteistik, hermetik vb. öğeleri de içermekte olması; başta Musevilik ve Müslümanlık olmak üzere diğer dinlerden, mezhep ve tarikatlardan etkilenmiş eklektik bir felsefe olduğunu ortaya koymaktadır. Masonluğun, olmadığı ileri sürülen, özgün felsefesinin aslında, antik ve çağdaş, tüm doğruluk, inanç, umut, sevgi, güzellik, barış erdemlerinin, evrensel düzeyde doğal sentezi olduğu düşünülemez mi ?

Masonluğun inanç evriminin doğrultusu, "Evrensel Uyum ve Birlik" yönünde, dümdüz uzanmaktadır.

SANATKAR

KARDEŞLERİMİZ (22) :

TUNÇ ÜNVER

Doğan YALIM

Bu sütunların bu ayki konusu, 38 yaşında kemancı bir kardeşimiz. Ne var ki, bu genç yaşına rağmen 33 yıllık bir sanatkar ve 10 yıllık Devlet Sanatçısı olan Tunç Ünver, Ahenk Muh. L.'sinin ancak 14 aylık Masonu.

Tunç Ünver K. 1953 yılında Ankara'da doğdu. Kemana 5

yaşında başladı. İlk çalışmalarını ZIRKIN, STATZER, DEBOT ve SAYGUN ile yaptı. Üstün yetenekleri, HANSEN tarafından Amerika Birleşik Devletleri'ne ve MENUHİN tarafından da İngiltere'ye eğitimi için davet edilmesine vesile oldu. Türk Hükümeti tarafından 6660 sayılı yasa kapsamına alınan ÜNVER K., 1965 yılında Paris'e gönderildi. Paris Devlet Yüksek Konservatuarı'nı 14 yaşında 1 yılda birincilikle bitirdi ve üç ayrı dalda en büyük ödülleri kazandı. BOUÏLLON, DIEUDONNE, CHALLAN, FEVRIER ve DUTILLEUX ile çalıştı. Fransız Hükümetinin daveti üzerine "Lisansüstü Bölümü"nü de başarıyla tamamlayan ilk Türk sanatçısı oldu. Bir süre FRANCESCATTİ ile, üç yıl da GRUMIAUX ile çalıştı. 1972 yılında kendi kurduğu orkestranın solisti olarak otuza yakın konserle Fransa turnesi gerçekleştirdi. 1973'de Türkiye'ye döndü ve Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Solistliği'ne atandı.

1978 yılında Paris'te "CZIFFRA VAKFI"nınca yılın en başarılı icracısı seçilen Tunç K., bugüne kadar Fransa, Yugoslavya, Belçika, Romanya, Cezayir, Almanya, İsviçre, Danimarka, KKTC'nde birçok konser ve resital vermiş, ulus-

lararası festivallere katılmış, Radyo-TV programlarında yer almış, konkurlarda jüri üyeliği yapmış, çeşitli onur üyeliklerine seçilmiş ve ayrıca yabancı basının büyük övgüsünü kazanmıştır. 1988-89 sezonunda, İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nın daveti üzerine, bu konservatuvarın yüksek sınıf keman hocalığını da yapmış olan sanatçıya, 1981 yılında "Devlet Sanatçısı" ünvanı verilmiştir.

Sıra sorularına gelmişti ve iki sorumun ilki olan, "bir yetişkin gözü ile, 'harika çocuk' olmuş olmak nasıl bir duygu?" diye sordum:

-Bilindiği gibi, 1947 yılında TBMM tarafından, İdil BİRET adına çıkarılan 6660 sayılı yasa, birçok isim değişikliğinden sonra "Olağanüstü İstidatlı Çocukların Devletçe Yetiştirilmeleri Hakkındaki Kanun" adı altında, geçtiğimiz birkaç yıl öncesine kadar varlığını sürdürmüştü ve birçok değerli sanatçımızın uluslararası standartta yetiştirilmesini sağlamıştır. 'Harika çocuk' olmak, herşeyden evvel özellikle sanatta, Tanrı vergisi olağanüstü bir yeteneğin önemli ayrıcalığı olarak ifade

edilse de, benim için, bu ayrıcalığın ağır bedeli ve mesuliyetinin bilincinde olabilme olgusu ile gerçek manâsına ulaşır.

% 1 deha, % 99 çalışma ve özveri ile desteklenebildiği takdirde bir bütünü oluşturabilir. Bir başka deyişle, 'harika çocuk'luk, bir hayat boyu sürecektir evrensel varoluş biçimine veya yaşam tarzına erken başlayabilme ve zamanın sadece bir adım ötesinde olabilme şansından başka birşey değildir. Bu şans kullanmada en önemli unsur ise, "ne olunduğu"ndan ziyade "ne olunması" gerek"tiğinin bilincidir.

İkinci sorum: "Eski bir sanatçı fakat çok yeni bir mason olarak, Masonluk ve Sanat hakkında düşünceleriniz nedir, Tunç K.'im?"

-Önce insan olarak tekâmülü, sonra da bu yolla oluşacak evrensel bir toplum dengesini, temel prensiplerinden biri olarak belirlemiş olan M.luk, "insan ruhunun, akıl, kültür, tecrübe, estetik ve mükemmellik tutkusunu yaratıcılığı," şeklinde ifade edilebilen sanat kavramı ile müşterek birçok manâyı paylaşır.

Doğum ve ölüm gibi iki büyük gerçek arasındaki zıfî insan hayatının fonksiyonuna, ebedî bir

manâ getirebilmenin sırrı, inanç, sevgi, iyilik ve güzellik dolu ruhların yaratılışlarıyla çözülebileceği gibi, insan mefhumunun yüce bir varlık olduğunun kanıtlarını arama yolundaki her türlü çaba da o uğurda değer taşır. Konular çok derin, ama en kısa şekliyle, insanların 'yaşama sanatı'nda buluşabilmelerini diler, ilginize teşekkür ederim.

-Ben teşekkür eder, E.U.M.'nden başarılarınızın hep artarak devamını niyaz ederim.

OSMANLILARDA

MASONLUĞA AİT İLK KAYITLAR (15)

ESRAR-I FARMASON

(Devam)

MUHTIRA

Suha UMUR

Farmason cemiyetinin eyyam-ı mahsusasına (özel günlerine) dairdir.

Farmason cemiyetinin biri mevsim-i sayfde (yazın) ve diğeri dahî mevsim-i şitâda (kışın) olarak iki eyyam-ı mahsusası (özel günü) olduğundan eyyam-ı mezkûrede âzâsının kaffesi loncada ictimaa mecburdur. Eyyam-ı mezkûrede icra-yı ayinden sonra bir de ziyafet verilme cemiyet-i mezkûrenin âdat-ı kadîmesi (eski âdetleri) iktizasındandır. Bundan başka Farmasonlar hep pazar günü lonca odasında ictima edip icra-yı âyin ederler. Bunların gerek icra-yı âyin sırasında ve gerek ziyafet esnasındaki muamelâtını mel'ab (oyun) kabîlinden olduğu cihetle şerh ve tafsilinden sarf-ı nazar olunarak (izahından vaz geçilerek) mevadd-ı meşruhanın beyanıyla iktifa edildi.

Şu kadar ki cemiyet-i mezkûre âzâsının icra-yı âyin sırasında başlıca iki duası olup biri Mimar-ı Azama ve diğeri dahî nur-u şemse (güneş ışığına) hitaben yâd u tezkâr kılındığından (anıldığından) ve hususen enf-el-beyan (yukarıda söylendiği gibi) ikinci dua her vechile şâyan-ı dikkat olduğundan hulâsa-i meâli zirde derc olundu (özeti aşıya çıkarıldı):

Dua-i mezkûrun hulâsa-i meâli

Ey nur-u pür-nev fezâ
Şuâ-i hayat bahşındır senin

Halk (yaratma, yaratılma) âlamin cümlesine
Eflâkin kadrini bildiren

Cümlemizi mütesellî ve mesrûr eden sensin

Müddâm (devamlı, arkası kesilmeyen) ol ey nur-u ilâhî
Hüsn ü cemâlde misâl ve nazîrin yoktur senin
Senin alem-i semavatın nur-u pürnuru

Allahımızı... bize gösteren sensin*
Onun ihsan fiili sensin

Onun için biz senin (.....?)
Hararet-i hayat bahşın onun esir-i aşkıdır.

Her ne ise işbu tercümenin aslı olan meverrih-i merkumun kitabında beyan olunduğa göre cemiyet-i mezkûrenin zuhuru tarihinden kitab-ı mezkûrun tarih-i tab'ı olan 1849 sene-i milâdiyesinde, yani bundan yirmi beş senece gelinceye değin pek çok fırkalara münkasım olmuş ise de el-hâlet-i hâziha mevcut fırkalar on sekizden ibaret olup bunların âzâsı üçden on yedi sınıfa münkasım olduğu halde her bir fırkanın âzâsına verilen rütbelerin adedi dahî bazılarında üç ve beş ve altı ve bazılarında otuz üç ve hatta doksana bile iblâğ edilmiştir.

İşbu rütbeleri hâiz olan Karındaşların en küçüğü Dülger Çırağı ve ondan sonra Yoldaş ve Dülger Üstadı tesmiye olunup en büyüğü dahî Mimar-ı âzam ve birinci ve ikinci lâhalâ ve lâmelâ (?) ve bazıları alâim-i semanın veyahut şemsin yaver-i ekremi ve şehinşah-ı cihan ve kevkeb ve semavatın emr-i aliyesi ve emsali bir takım elfâz-ı garîbe ve tâbirat-ı acîbe ile yâd ve tezkâr kılınır.

İşte gürûh-u mezkûrun münkirlerden yani Farmason olmayanlardan kemal-i dikkat ve itina ile ketm ettiği esrarı mevadd-ı meşrûhadan (açıklanmış maddelerden) ibaret olup âdi üstatların mâfevkinde bulunan bazı rüesaya mahsus olan esrarın dahî bir takım hayalât ve tasvirat-ı bâtiladan ibaret olduğundan artık gürûh-u mezkûra ne derece ehemmiyet verip vermemek herkesin dirayet ve fetanetine muhavveldir (kavrayış ve anlayışına bırakılmıştır.)

İKİNCİ FASIL

Farmason cemiyetinin zehab ve itikadı (düşünce ve inancı) ile usul ve âdet-i garîbesi ve hususâ bunun devam ve bekasının adem-i lûzumuna dair bazı tahkikat ve tetkikatı hâvîdir.

* İşbu tercümenin mehazı olan kitapta Allahımız lâfzı akabinde bir fâsıla bırakıp üç nokta ile doldurulmasına bakılınca Farmasonların lisanlarına mâbudlarının bir ism-i mahsus olduğu ve bunun münkirlere ilânında büyük bir mahzuru bulunduğu anlaşılır. Bu ibare dahî Farmasonların zauf ve belki su-i itikatlarına bir delil-i kavî gibi görülmür. (El-mütercim).

Farmason cemiyetinin nefsi-i Paris'te vâkî "Grandoryan" tâbir olunan mâbed-i kebirinde vâiz ve meb'ûs ve bir meclis-i hafninin reisi ve "Konvan Masonik" nam meclis-i umumî ile üstad-i kebir meclisinde dahî âza (....?) ve rütbelerini hâiz olan "Cerman Tankerek (?)" 1861 sene-i milâdiyesinde "Zamanımızdaki farmasonların hâl ve şânı" (durum ve âdetleri) namıyla Paris'te tab ve neşr etmiş olduğu kitabında cemiyet-i mezkûre hakkında şu vehile bast-ı makal (söze başlar) ve takrir-i kelâm etmiştir ki, işbu kitabı telif etmekten garz ve maksadım zamanımızdaki farmasonların (....?) ve marifetleri cemiyetlerine mahsus olan bazı âlâmet ve işârâta kesb-i vukuf etmekten ibaret olup yoksa iddialarına göre cemiyet-i beşeriyeyi keyfe mâ yeşâ' (istediği gibi) idare edebilmek şöyle dursun bunların ulûm ve fûnun ile sanayi-i mütenevvianın intişarına ve zıraat ve ticaretin terakkisine ve ulûm-u nas-ın tâlim ve terbiyesine velhasıl medeniyet-i hâzıranın husulüne şimdide değin zerre kadar medar olamadıkları gibi bundan böyle dahi olamayacaklarını delâil-i kaviyye ile isbat etmekten ibarettir.

1855 senesi şehr-i kânun-u sânisinde (ocak ayında) bir mâbed-i kebirin reisi bulunduğum cihetle şu asr-ı medeniyette farmason cemiyetinin devam ve bakasına lûzum var mıdır ve sahib-i mezheb ve kanun olan bir milletin mülkünde intişar-ı maarif emrinde gereği gibi sa'y ve ikdam olunmakta olduğu (çalışıp çabaladığı) halde ol mülkte farmasonların yüzünden zerre kadar bir faide hâsil olabilir mi?

Ve yine 1859 senesi kânun-u sânisinde bir mâbed-i âlinin üstad-i kebirini bulunduğumdan farmason cemiyeti bir esas-ı sahiha mübtenî midir ve bunun âzası nizamnamenin on üçüncü bendi ahkâmına tevfikân hareket edip de yekdiğerine her halde muavenet ve erbab-ı ihtiyaca ianet ederler mi diye huzzâr-ı meclisten (mecliste hazır bulunanlardan) istifsar eylediğimde eshab-ı namus ve erbab-ı mâlumatın olanlar işbu sual ve ifademi hüsn-ü kabul ile beraber farmason cemiyeti bundan böyle hüsn-ü suretle idare edilecek olur ise ol halde tesisat-ı nafia cümlesinden addolunacağından bu babda hakikat hali cümleye bildirmek için maslahattan olduğunu beyan ve ifade eylemişler ise de hayfa ki Fransa farmasonları içlerinde gerek ukul-ü kasıra eshabı (kısa akıllılar) ve gerek erbab-ı agrâz kesret (bolluk) üzere bulunduğundan* bunlar cemiyet-i mezkûrenin lûzum-u devamını delâil-i ma'ku-le ile isbattan aciz oldukları halde gerek beni ve gerek hem-efkârım olan (aynı fikirde olduklarım) sâir hayırhahları (herkesin iyiliğini isteyenleri) bir takım tahvifat (korkuya düşürmeler) ve tehdidat ile iskâta kıyam etmişlerdir (susturmağa kalkmışlardır).

* Nefs-i Fransadaki farmasonların hal ve şânı böyle olunca bizim farmasonlarımızın ahval ve efkârı acaba ne tâbirle târif olunabilir? (El-mültercim).

EVREN VE SEVGİ

Dr. Selim ALBUKREK

Düşünüyorum
Ne garip yaşam,

Sever, sevilmez,
Sevilir sevmez.
İkisi bir arada ne gezer.
Olursa ne güzel.

Evrenin pırlıtlı bir parçasıyız.
Sevmek bir kıvılcımdan doğar.
Bütünden ayrılmış parçacık,
Birleşme çabası çevgi yaratır.

Genelde bulmaz ruh, eş ruhunu
Benzeri dünyaya gelir gider
Hiç bulmadan özünü,
Yarım parça doğarken ölü diğer
Çoğu kez bulur yarı yolda onu,

Bulur bazen yarısını batakta.
Kendi zirvede iken, başka tarafta,
Zaman olur biri gökte
Emsalini tanımaz olur çamurda.

Çengelli atomlar birleşir derler.
Yok dalga uzunluğu denktir, insan söyler.

Öyle de olsa
Kaçak da olsa
Toplum kabûlüm desin, demesin
Bırakın çengeller takılı kalsın.

Arkadan ne getirirse bahtına
Esirlikde mutluluk olasılığına
Yarı parçalar buluşur birleşir
Yada havada serpilmiş kalır.

Benzemezler'de takılmış olabilir
Benzerler kısa süre içinde
Veya sonsuza yakın bir vakitte
Ahenkle eşitlikle kenetlenebilir.

İşte böyle doğar mutlak saadet.
Çok defa toplumca ters görünür bu adet
Altüst eder alışagelmışini.
Boşver sen
Kabul et evrenin kutsal akışını.

YENİ ÜS. MUH.' E MESAJ

Can ARPAÇ

(B. ÜS. Temsilcisi Can Arpaç K.'in, Ankara vadisinde yeni seçilen Üs. Muh.'lere gönderdiği metni, diğer vadilerdeki yeni Üs. Muh.'lerin ve bu vesile ile tüm K.'lerin bilgilerine sunuyoruz.)

Muh. Kardeşim,

Masonluk yoluna ilk adımınızı attığınızdan bu yana yüklenmiş olduğunuz Ham Taş'ı yontma sorumluluğunuz, Üstadı Muhteremliğe seçildiğiniz andan itibaren katlanarak artmış bulunuyor.

Herşeyden önce, Masonluğun temeli ve en büyük otoritesi olan Mavi Localardan birinin yönetimini yüklenebilecek kişi olarak, Kardeşlerinizin sevgi ve güvenini kazanmak onuruna eriştiğiniz için sizi candan kutlarım. Şimdi siz, bir yandan kendi ham taşınızı yontmaya devam etmek, bir yandan Kardeşlerimizin çalışmalarına ışık tutmak, bir yandan ocağımıza alınacak Ham Taşların seçilmesinde hepimizden çok dikkatli olmak ve bir yandan da Taş Ocağımızın en verimli bir şekilde işletilebilmesi için, genel yönetime destek olmak zorundasınız.

Zorluğundan çok, şerefi olan bu görevi sizden önce yüklenmiş bulunan Muhterem Kardeşlerimizin, görevleri boyunca nelere dikkat etme-

ye çalıştıklarına hepimiz tanıyoruz. Buna rağmen çok yoğun bir çalışma temposu nedeniyle meydana gelebilen aksaklıklarla ilgili hususlara ve Üstadı Muhteremliğin ne olup, ne olmadığına göz atıp, bildiklerinizi ön plana çıkarmanın yararlı olacağını düşünerek sizlere sesleniyorum.

Kral Süleyman'ın tahtına oturan bir Üs. Muh., Locasının mutlak hakimidir. Rica etmez - Emreder ve emirleri tartışılmaz. Ne var ki, hiç bir Üs. Muh. de bu büyük gücünü ve yetkisini kötüye kullanmaz. Masonlukta keyfi değişiklikler yapılamıyacağını bilir. Yürürlükte olan Büyük Loca tüzüğüne, Localar Genel Tüzüğüne, En Muh. Bü. Üs.'in emirlerine, Masonluğun yazılı olmayan örf ve kurallarına, mevcut ritüellerin tümüne aynen uyar. Kısaltmalar, atlamalar ve ilaveler yaptırmaz. Ama Masonluğun yararına olacağına inandığı önerilerini yazılı olarak ve gerekçeleriyle birlikte yetkili organlara iletmekten de geri kalmaz.

Bir Üs. Muh., Kardeşler arasında ayırım yapmaz, taraf tutmaz, sorunlar

ne olursa olsun çözümünü hisleriyle değil, Masonik sağ duyusu ve aklıyla, yapıcı yollardan geçerek arar. Hoşgörüyü zaaf, disiplini despotluk haline getirmez. Ancak sırası geldiğinde de olayları disiplin kuruluna götürmeyi görev sayar.

Kardeşlerini bir baba gözüyle izler, dertlerine, sıkıntılarına ve mutluluklarına ortak olmaya çalışır.

Toplantıya başlamadan önce gündeme göre hazırlanır. Büyük Loca levhalarını gözden geçirir, tahkikat levhalarını okur, uygunsuz bir durum varsa her Kardeşin oy hakkının kutsal olduğunu ve kırmızı oy çıkabilir endişesi ile skrütene kadar gelmiş bir işlemin durdurulamıyacağını bilir. Bü. Üs.'in bütün mesajlarını baştan sona düzenli duruşta dinletir ve Bü. L. levhalarının okunmasını geciktirmez.

Masonik törenler için görevli Kardeşleri ile ön çalışma yapar. Aynı günde üç adaydan fazlasını tekris etmez ve her adaya ayrı ayrı "Tanrı'ya inanıyor musunuz?" sorusunu sorar. Keza, her adaya rehber tayin etmekle kalmayıp, rehberlik görevinin yerine getirilip getirilmediğini izler.

Özellikle çırak derecesindeki Kardeşlerin Eğitim Localarına devamıyla ilgilenir. Sırf senesi doldu diye bilgisiyse, devamıyla, yükümlülüklerini yerine getirmesiyle, kıyafetiyle, davranışlarıyla ve dış dünyadaki yaşantısıyla zaman zaman Masonluğa

uyum sağlayamayan Kadeşleri terfi ettirmez. Bu Kardeşleri şahsen, rehberi vasıtasıyla veya en iyisi o'nu öneren Kardeşin aracılığı ile uyarıp, Masonluğa kazandırmaya çalışır. Hiç bir Kardeşimizin ve özellikle görevlilerin, Mabetteki çalışmalara alkollü olarak girmesine izin vermez. Hemşirelerimize açık toplantılarda Mabedimize girmemesi gereken konukların veya 19 yaşına basmamış kızlarımızın alt salonda beklemelerine ve Masonik Nikâh kutlamalarında Medeni Nikâhın yapılmış olmasına özen gösterir. Ayrıca Hasenat Emini Kardeşimize yardım eden Hemşirelerimizin Doğu'ya çıkmamalarına önemle dikkat eder.

Üs. Muh., ister Kardeş sofralarında, ister Hemşireli yemeklerde mümkün olan en kısa sürede yerini alıp, kendisini ayakta bekleyen Kardeşlerinin oturmalarını sağlar ve hemşirelerimizin yanında çeket çıkartılmamasına özen gösterir. Sofra düzeni, piyango ve konuklarla ilgilenmek gibi konuları daha önceden görevlendirdiği Kardeşlerle çözümler. Diğer bir deyişle Kral Süleymanı temsil ettiği için sofradaki yerini, dans saatleri haricinde, kapanışa kadar terk etmez.

Gündem ne kadar yüklü olursa olsun çekiç darbesi ile açılış, kapanış yapmaz. Gayri muntazam olmuş veya istifa etmiş Kardeşlerin düzenli duruma dönmeden Locaya girmelerine izin vermez. Hiçbir nedenle Mabed kapısını Koruyucusuz bırakmaz.

Sütunlara söz verdiği zaman, Doğu'da oturan Kardeşlerin ve bilhassa Büyük Loca Müfettişinin söz isteyip istemediğine dikkat eder.

Çok kalabalık toplantılarda kendisinin vereceği izin dışında, Doğu sütununun Kuzey kanadında En Muhterem Büyük Üstad, önceki En Muhterem Büyük Üstadlar, eylemli ve önceki Büyük Kurul üyelerinden başka Kardeşlerin oturmamasına özen gösterir. Önceki Üs. Muh.'e "Ön Üs. Muh." şeklinde hitab edilmemesine dikkat eder. Kapanış törenini Tesviyeye indikten sonra tamamlar. II. Nâzırdan her toplantıda, kısa kısa Masonik öğretiler yapmasını ister. Devamı aksayan Kardeşleri 1. Nâzır ve Sekreter Kardeşlerin yardımıyla; Mâli yükümlülüklerini aksatan Kardeşleri Hazine Emni K. vasıtasıyla yakından izler. Loca içinde yapılan şekil ve davranış hatalarını yararlar da dile getirir ve Muhakkik Kardeşin yardımıyla doğruları gösterir.

Her fırsatta Kardeş Locaları ziyaret etmek, hatta beraberinde Locasından bir grup kardeşi de götürmek ve daha da önemlisi; nedeni ne olursa olsun, Locası doğum yapacak hale gelmişse bu doğuma var gücüyle yardımcı olmak da bir Üstad-ı Muhteremin başta gelen masonik görevleri arasındadır.

Değerli Kardeşlerim, yıllardır Masonik dağarcığımda biriken gözlemlerimi, eksiği ve yanlışıyla ama açık kalple sizlere sundum. Aslında

bu konuları hepinizin bildiği inancındayım. Aksi takdirde Kardeşlerimiz, sizleri en kısa şekliyle Kralî Sanat diye tanımlanan Masonluğun, önmümüzdeki dönemi için Kral Süleyman'ın tahtına oturtmazlardı veya bu tahta siz oturmak istemezsiniz. Ama unutmayın ki, siz tarihdeki krallardan daha güçlüsünüz. Çünkü gücünüzü Atalarınızdan, paranızdan veya kaba kuvvetinizden değil; sizi seven, size güvenen Kardeşlerinizin oylarından alıyorsunuz. Bu sevgi ve güvene gölge düşürmediğiniz sürece, MASONLUK bütün insanların barış ve sevgi dolu, daha aydınlık yarınlar için umudu olmaya devam edecektir.

Türk Masonluğu ve tüm insanlar adına dilerim öyle olsun.

Bilindiği gibi, M.luğun yazılı olanlardan çok yazılı olmayan ilke ve törelerini, aramızda gördüğümüz davranışlardan ve işittiğimiz sözlerden çıkarırız.

Bunun en güzel örneğini 25.11.1990 günü GÜNIŞIĞI Muh. L.'sında yaşadık. Evlenme Ritüelinin tüm sembollerindeki mesajların geleceğe yönelik dilek ve temennilerinin, Ergeneli çiftinde bu defa fiiliyatta gerçeğe dönüşmüş, hakikat olmuş biçimiyle bizlerde yandırdığı derin özen duygusu içinde müşahade ettik.

Kutsal evliliğin tüm unsurlarını müşterek hayatlarında uygulaması ve örnek aile, örnek çift niteliklerinin en güzelini sağlamış Ergeneli çifti karşısında, "işte; Evlenme Ritüelinin yorumu budur," dercesine coşku dolu bir tören yaşadık.

Şadan ERSOY

35 YILLIK MASONLUK, 50 YILLIK EVLİLİK... ADNAN ERGENELİ

25 Kasım 1990 pazar günü "Günüşiği" Muh. L.sında, matrikülün (1) numarasında kayıtlı olan Adnan Ergeneli Üs. ile eşi Neclâ hemşiremiz için bir masonik nikâh merasimi yapıldı. Merasimin ilginç olan yanı, bu kardeşimizle hemşiremizin Medenî Kanuna göre yapılmış olan nikâhlarının 50 nci yılının kutlanmasıydı. Bu merasimi yapmağa karar veren Üs. Muh. Alp ULUSOY, K., nikâh ritüelindeki bazı cümleleri, Medenî Kanuna göre 16 Ekim 1941 de nikâhlanmış ve bu yıl 50 nci yıllarını idrâk eden bu çifte uyacak şekilde biraz değiştirerek söyledi. Meselâ, bundan sonra doğacak çocuklarla ilgili cümleleri söylemedi ve ritüeli tam ortama göre uyguladı. Bu münasebetle, biz, Adnan ERGENELİ kardeşimizin, çok kısa olarak, gerek haricî ve gerekse masonik hayatındaki biyografisini ve nikâh akşamı yemekteki konuşmasının bir özetini veriyoruz.

A. Ergeneli kardeşimizin haricî hayatına ait kısa biyografisi:

Ergeneli kardeşimiz 28 Ocak 1912 günü İstanbulda Kızıltoprakta doğmuştur. Bu sırada Osmanlı-İtalyan savaşı dolayısıyla Rodos adasını İtalyanlara karşı savunan birlikte yedek subay olarak vatanî görevini yapan babası İstanbulla döndüğü zaman oğlunu (1) yaşında buldu. Adnan, okul çağına gelinceye kadar annesinin ve babasının gayretiyle okuma, yazma öğrendi. Sonra da ilkokulu, Kurtuluş Savaşı dolayısıyla babasının Anadolunun çeşitli şehirlerine mutasarrıf (yani şimdiki Vali) olarak dolaşmasının bir sonucu olarak çeşitli okullarda okudu. Hattâ üçüncü sınıfı hiç okumamış, 4 üncü sınıfı da üç ayrı yerde okumak zorunda kalmıştı. Ortaokulu Amasyada, liseyi de Ankarada bitirdi ve Fransaya giderek (Grenoble) üniversitesinde elektrik mühendisi diploması aldı. 1935 ten 1936 mayıs ayına kadar Diyarbakır Belediyesinde çalıştı. 1937 kasım ayına

kadar askerlik görevini yaptı ve sonra İstanbul Belediyesine Elektrik Mühendisi olarak girdi. Bu arada ikinci Dünya Savaşı başlayınca, bir kez 1939 da ve bir kez de 1942 de olmak üzere iki defa daha yedek subay olarak askere çağırıldı. 1950 de Belediyeden ayrılarak İstanbul Yüksek Teknik Okulunun Elektrik Şubesine öğretmen oldu. Orada 12 yıl Şube Şefliği de yaptıktan sonra 1963 yılı Temmuz ayında ilk defa seçim suretiyle Yüksek Teknik Okul Müdürü oldu. 6 yıl müdürlük yaptıktan sonra (İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi) haline getirilen müessesede, ilk seçimlerin yapılacağı 30 Ocak 1970 tarihine kadar Akademi Başkanı olarak hizmet etti. Müdürlüğü sırasında, özellikle, (Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri) kanununun çıkarılması için büyük gayretler sarfetmiş, Ankara da Bakanlıklar ve Millet Meclisi Komisyonlarında ve sonunda da, kanuna yapılan bir itiraz dolayısıyla Anayasa Mahkemesinde sözkonusu kanunu başarıyla savunmuştur. 1970 teki Başkanlık seçimlerinde adaylığını koymamış ve sadece Akademi Profesörü olarak ders vermeğe devam etmiştir. Eski Yüksek Teknik Okulunun Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi oluşu, daha sonra bu müessesenin (YILDIZ Üniversitesi) oluşunu hazırlamıştır.

1981 yılında emekli olan Adnan ergeleni, saat başına ücretle ders vermeğe devam etmiştir.

Belediyede çalıştığı sıralarda Açık hava Tiyatrosu, Spor ve Sergi Sarayı, sonradan yıkılan Taksim Belediye Gazinosu, Florya Gazinosu ve birçok hastahane pavyonlarıyla Belediyeye ait binaların, meydan ve parkların elektrik tesisat projelerini hazırlamış ve kontrol işlerini yürütmüştür.

Öğretim üyeliği sırasında da 14 adet teknik kitap yazmış, pek çok mühendis ve yüksek mühendis yetiştirmiş, doktora çalışmaları yaptırmış, çeşitli takdimnameler, teşekkürler ve plâketlerle onurlandırılmış

tır. Geçen yıldanberi artık ders vermekten vazgeçmiştir.

Adnan Ergeleni kardeşimizin masonik hayatı: (Çok kısa olarak)

Ergeleni kardeşimiz 19 Nisan 1956 da Ülkü Muh. Lo.sında nura kavuşmuştur. Oradaki matrikül numarası 132 dir. Üs. derecesini aldıktan sonra uzun yıllar Hatiplik yapmış, daha sonra birinci Nazir ve Üs. Muh. ve daha sonra Kutsal Kitap Emni olmuştur. Bir kısım kardeşlerin ayrılarak Tepebaşı 111 numaraya gittikleri sırada Suha Aksoy kardeşimiz Ülküde Üs. Muh., Ergeleni de 1. Nazirdi. O sıralarda bu ayrılığı önlemek için çok çalıştırlarsa da sözlerini dinletemediler. 1968 ve 1969 yıllarında ayrı Locada Üs. Muh. olmuştur.

Nura kavuştuktan sekiz yıl sonra 4 üncü dereceye geçmiş ve böylece Yüksek Şurada da çalışmalara başlamıştır. Halen (eski aktif), yani emekli 33 tür.

Büyük Üs. Nafiz Ekemen zamanında 4 yıl süreyle Büyük Kurul üyeliği yapmış, daha sonraki seçimlerde kendi isteği ile adaylığını koymamıştır. Yine Nafiz Ekemen Büyük Üs.in emriyle (GÜN) Muh. L.sına kurucu Üs. olarak görevlendirilmiştir. Ükü L.sına katılmış üye olmuş ve Gün L.sına da aktif üye olarak girmiştir. Daha sonra 1980 yılında tekrar bu L.da Üs. Muh. olmuştur. 1989 yılında (Gün)'den ayrılan bazı genç kardeşlerin kurmak istedikleri (Günüşüğü) Muh. L.sına Büyük L. tarafından Kurucu Üs. olarak görevlendirilmiştir. bu yeni L.da matrikül numarası (1) dir. Ayrıldığı Gün L.sına da katılmış üye olmuştur.

Yüksek Şuraya bağlı atölyelerdeki birçok konuşmaları dışında Ülkü'de ve Gün'de (Kültür hakkında düşünceler), (Yoga ve yogizm), (Aktüel ortaöğretim problemimiz), (Çalışma hakkında) adli konuşmalar yapmış, ayrıca, (Kültür) konulu bir paneli de idare etmiştir.

Bunlar dışında, L.ların toplantılarında çeşitli konuşmalar yapmıştır. Ayrıca (Haysiyet Kurulu) üyesidir.

Ergeneli kardeşin 25.11.1990 günü yemekte yaptığı konuşmanın özeti:

Üs. Muh., sevgili hemşirelerim ve kardeşlerim,

Bu akşam, eşim Neclâ hemşirenizle birlikte çok mutlu olduk. Bizim bu mutluluğumuzun sebebi, burada bize karşı gösterilen büyük sevgidir. Beni L.'mda tanıyan kardeşlerim gayet iyi bilirler, bana bir konuşma fırsatı verildiği zaman hep (sevgi)'den söz ederim. Yalnız kardeşlerin birbirini sevmesi değil, insanların da birbirine karşı sevgi hislerinin yayılmasından bahsederim. Ma.luğun çok üzerinde durduğum hoşgörü, ya da müsamaha, ancak sevilen kimselere karşı gösterilebilir. Sevilen bir kimse bir hatâ yaptığı zaman o hatânın hoşgörü ile karşılanması mümkündür. Halbuki aynı hatâyı sevilmeyen bir kimse yaparsa, o zaman hoşgörü de söz konusu

olmayabilir. İnsanlar birbirini sevecek olurlarsa birçok kötülüklerin önü alınabilir. Ama insanların birbirini sevmesi de biraz kültür meselesidir. Kültürlü insanlarda bu sevgi hissi daha çok yayılmıştır. Ma.ların pek çoğu da kültürlü insanlardır. Kültürlü bir insanda bu kültür kolay kolay kaybolmaz. Lyon belediye Başkanlarından Edouard Herriot (Kültür, bir insanda her şey kaybolduktan sonra bile kaybolmayıp duran şeydir,) diyor. Gerçekten, hayatta herşeyini kaybeden kültürlü bir insan, bu kültürünü kolay kolay kaybetmez ve dolayısıyla insanlara karşı olan sevgisi de azalmaz. Hele Ma. olan kardeşler arasında...

İşte ben bu akşam burada, bu kültürlü kardeşlerimin ve hemşirelerimin bize karşı ortaya koydukları sevgi gösterilerinden çok duygulandım. Hepinize ayrı ayrı teşekkürlerimi sunarım. Gönderilen çiçek buketleri ve verilen değerli hediyeler için de ayrıca teşekkür ederim. Sağ olunuz, var olunuz.

KAPAKTAKİ RESİM (Sah. 2'den devam)

Bir Üstadın Kabul Locasının Hakiki Planı

A. B. Üstadın Koltuğu	H. Kurukafa	olan dokuz nûr.
B. Üzerinde bir Mukaddes Kitap ve bir Çekiç olan bir nevi kürsü	I. Gönye K.K.K.K. Gözyaşları L. Dağ	P. Birinci Nâzır Q. İkinci Nâzır R. Hatip
C. Pergel	M. Akasya Dalı	S. Ziyaretçi Kardeşler
D. E. Tabut	N.N.N. Bir kâğıt rulo	T. Sekreter
F. Çapraz kemikler	tutan üç Kardeşler	V. Hazine Emini
G. Eski Üstat Kelimesi	O.O.O. Üçer üçer konmuş	X. Terfi Edecek

"TENUE BLANCHE"

BEYAZ DEĞİLDİR!

Regit ATA

Tören Ritüellerimizde (Masonların, Mabed içindeki normal ritüelik celselerden başka, hemşirelerle ve bazen haricilerle birlikte, Mason lokali içinde akdettikleri celselere "Açık Celse" adı verilir) deniyor. Bizde hemşirelere açık olan toplantıların kendilerine ait ritüelleri vardır ve Mabedde yapılırlar. Haricilere açık toplantıların ritüeli yoktur ve Mabedde yapılmaz.

Hemşirelere açık toplantılardan biri evlenme törenidir. Adı da böyledir. Diğerine ise ritüelimizde "Tenue Blanche-Tönü Blanş" adı verilmiştir.

Bizim dışımızdaki Büyük Localarda, bizdeki anlamda ve şekilde "Hemşirelere açık toplantı" yapılmamaktadır. Onlar, Tenue Blanche adını, haricilere açık olan toplantılara vermektedirler. Bunu da ikiye ayırmaktadırlar: Birinde, normal çalışma başladıktan sonra sadece haricî konuşmacı (bu arada sembolleri kaldırılmış, söndürülmüş, kapatılmış olan) Mabede alınır, Kardeşler önlük ve regalya kuşanmazlar. Konferans sonunda sadece Üstad Kardeşler soru sorabilirler. Konferans bitince haricî

konusmacı dışarı çıkartılır, Mabed eski haline döndürülür ve Kardeşler çalışmalarına devam ederler. Diğerinde ise, teklifi düşünülen haricileri davetlidirler. Çalışma (gene örtülü olan) Mabedde yapılır, ancak sadece kordonlar takılır. Bu defa konuşmacı bir Kardeşdir. Konuşma sonunda söz verilmez. Bu çalışmaya hemşireler de katılır. Bu iki şekil çalışma daha çok Fransa'da uygulanır. İngiltere ve ABD'de bu tip çalışma yapılmaz, hiç bir Masonik sembolün kullanılmadığı "münazara yemeği - dine débat" tercih edilir. Bütün bunlar hep Büyük Locanın izni ile olur. İngilizce konuşulan ülkelerde, bir de sadece hemşirelere ait alelade (Masonik yanı olmayan) toplantılar yapılır ki, bunlara "Ladies Night" denir. Bizce gayri muntazam bir kuruluş olan "Grand Orient de France" ise, kadın Localarına kayıtlı üyeleri yılda bir defa "karma celse - tenue mixte" adı altında misafir eder. (1ve 2).

Bazı Kardeşlerimiz, ritüelimizde "hemşirelere açık toplantı" ya da "tenue blanche" adı ile geçen bu çalışmayı ak celse, beyaz celse, beyaz gece gibi, "blanche" kelimesini "beyaz" ola-

rak tercüme ederek adlandırmaktadırlar. Burada iki ayrı hata yapılmaktadır.

1- Hiç bir zaman ritüellerimizde, tüzüklerimizde kullanılan tabirlerden başkasını kullanmamalıyız. Bu Masonik bir gelenek olduktan başka, muhtelif Büyük Loca levhaları hattâ Büyük Üstad mesajları ile uyarılar yapılmıştır.

2- Buradaki "blanche" kelimesi, "beyaz" anlamında değildir.

Yukarıdaki birinci madde için söylenecek söz, verilecek ek izahat tabii ki olamaz. İkincisini ise açıklayalım:

Bilindiği gibi, bazı kelimelerin bir tek anlamı, tek karşılığı yoktur, çeşitli anlamlarda kullanılırlar. Hakikî manâdaki karşılıklarından başka, ayrıca mecazî anlamda karşılıkları da vardır. "Blanche" kelimesi de bunlardandır.

"Tenue Blanche" Fransızca bir deyimdir. Fransızcanın ana lûgatlerinden yaptığım araştırmanın sonucu "blanc"ın anlamı şöyledir: (3 ve 4):

Beyaz renk; beyaza yakın renkte olan her şey; temiz (beyaz eller); koyu renk olmayan; üzerine yazı yazılmamış şey, MECAZ: AÇIKLIK, SERBESTLİK (birisine beyaz kart vermek; ona tam serbestlik vermek; beyaz kart: üzerine istenilenin yazılabileceği boş kâğıt); kafiyesiz mısra; başarısızlık; beyaz gece: uykusuz geçen ge-

ce; masum; bir ağaç kesme usulü; beyaz ırktan; Fansız ihtilâlindeki gruplardan biri... ve türevleriyle birlikte sayfalar dolusu izahat.

Yukarıdaki açıklamalardan hareket edince, "tenue blanche" tabirinin batılı Kardeşlerin kendi dillerinde ve Masonik çalışmalarında da "beyaz" anlamında değil, "açık, serbest" ve "Mason olmayanlara açık" celse anlamında kullanıldığı görülmektedir. Bu celse Mason olmayan hemşirelere açıktır. Bunun içindir ki bizim Tören Ritüellerimizde adı "hemşirelere açık toplantı" olarak geçmekte ve karşısına bu "açık" lığı ifade eden ve başka Büyük Localarca da kullanılan "Tenue Blanche" kelimeleri yazılmaktadır.

Sonuçta, eğer Türkçe olmadığı için Tenue Blanche tabirini kullanmak istemiyorsak, ritüelimizde bulunan ve tam karşılığını veren "hemşirelere açık toplantı" diyebiliriz. Ama asla "beyaz" ya da "ak" diyemeyiz. Hele bu "renk" den hareket edip hemşirelerin beyaz elbise giymelerini, beyaz eldiven takmalarını hiç düşünmemeliyiz.

Kaynaklar:

- 1- Jean- Pierre Bayard: Le Symbolisme Maçonnique Traditionnel - Thesaurus Latomorum.
- 2- Dictionnaire Universel de la Franc- Maçonnerie.
- 3- Dictionnaire de la Langue Française : Emil Littré.
- 4- Nouveau Larousse Illustré.

OSLO'DA TEKRİS

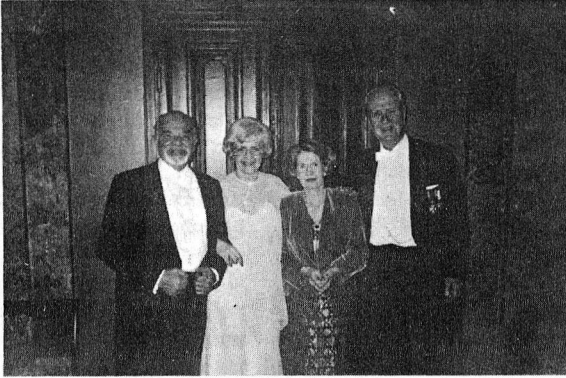
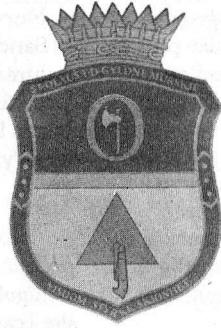
F. Muhtar KATIRCIOĞLU
Norveç B.L.'sı Dostluk Kefili

Memleketimize, masonik grup olarak üç kez gelmiş olan Norveçli Kardeşler, her ziyaretlerinde Freedom ve Ephesus Muh. L.'larını ziyaret etmişlerdi. Bu ziyaretlere karşılık vermek, Dostluk Kefili olduğum Obedyansı ziyaret etmek ve masonik grup gezilerini organize eden Jens Nickelsen K.'in L.'sı olan Gyldne Murskje Muh. L.'sının onuncu kuruluş yıldönümü töreni ve agapına katılmak üzere, eşimle birlikte Oslo'yu ziyaret etmeğe karar verdik.

Oslo'ya varışımızda, Gyldne Murskje (Altın Mala) Muh. L.'sının Üs. Muh.'i Henrik Bjelke ve Jens Nickelsen K.'ler karşıladılar. Yolda, L. toplantısına beyaz kravat ve frak giymem icab ettiğini bildirdiler ve beraberimde getirip getirmediğimi sordular. Bunun günlük giysilerimin arasında yer almadığını söylemem üzerine, ertesi sabah erkenden şehre götürülüp, frak kiralyan bir dükkânın müşterisi oldum. Sohbetlerimiz arasında Norveçteki masonik usul-ler hakkında ilginç bilgiler edindim:

Norveçte masonluk çok yaygın ve yaklaşık her şehirde en az bir mason locası var. Localar, yaz ayları hariç, her hafta toplandıklarından, her görevlinin üç muavini vardır, ve nöbetleşe olarak çalışırlar. Seçimler, Üs. Muh.'inki hariç her sene tekrarlanır. Üs. Muh. ise eskiden kaydı hayat şartıyla veya arzu ettiği kadar görevde kalabilirdi. Son senelerde buna 15 yıllık bir kısıtlama getirilmiş. Tabii, bu görevin de üç tane muavini var.

Oslo'daki L.'ların genelde 400 civarında amil üyesi mevcut ve her akşam bir tek L. toplanır. Norveçteki L.'ların önemli bir farkı da, yalnız Hristiyan dinine mensup olan haricileri tekris etmeleridir. Mason mahfeli, Oslonun tam merkezinde, Meclis Binasının yanında, bir saray yavrusu binadadır. Görkemli bir dış kapıdan girdiğinde, geniş ve mermer döşenmiş bir antre ve ona yakışan bir mermer merdivene karşılaşıyor. Biz ise önce Envar Odasına gittik, ve gördük ki her L.'nın ayrı bir envar odası ve kendi müzesi var. Burada Freedom ve Ephe-

Üstte: GYLDNE MURSKJE Muh. L.'sının arması.
Altta: GYLDNE MURSKJE (Altın Mala) Muh. L.'sının
onuncu kuruluş yıldönümü balosunda,
soldan sağa: Muh. F.M. Katırcıoğlu K., Knutrud Hemşire,
Julia M. Katırcıoğlu Hemşire ve Norveç B. L.'sı B. Üs.'ü
En Muh. Ola Knutrud K. 1.12.1990

sus Muh. L.'larının vermiş oldukları hediyeler de teşhir edilmekteydi. Bu arada Teşrifatçı K., En Muh. B. Üs.'i karşılayacak olan özel merasim kitasının provalarını yapıyordu. Öğrendik ki daha evvelki bir günde yapılan provalar yetmemiş gibi, merasimden iki üç saat evvel bir prova daha yapılmakta imiş.

Törene gelen yedi yabancı Obedyans mensupları ayrı bir salona alındık. Herbirimize ikişer mihmandar tahsis edildi ve elimize tekris ritüelinin İngilizce veya Almanca tercümesi verildi.

Sıramız gelince, silindir şapkalı, elleri kılıçlı dört Teşrifatçı K. gelip, bizleri ikişer ikişer sıraya dizdiler ve bu şekilde, uygun adımlarla, mabede girdik. Tören Üs.'i bizleri, teker teker ve ismen, sütunların önünde bekliyen Üs. Muh.'e takdim etti ve bizler, önceden ayrılmış olan yerlerimize gittik.

Mabedin kendisi tamamen bir eski Mısır Mabedini andırır bir şekilde süslenmişti. Güney ve Kuzey sütunlarının ön sıraları, bilahare muavinler olduklarını öğrendiğimiz, silindir şapkalı görevlilerle dolu idi. Esas görevliler, bizdekinden oldukça değişik şekilde yerleşmişlerdi. Ziyaretçiler yerlerini aldıktan sonra En Muh. B. Üs.'i L.'ya getirmek üzere, bir ihtiram kitası teşkil edildi, ve onu davet etmeğe gittiler. Kısa bir aradan sonra, ihtiram kitası, En Muh. B. Üs.'in önünde L.'ya giderek, sütunlardaki

yerlerini aldılar. B. Üs., ucunda Viking tipi bir balta olan uzun asası elinde olarak, içeri girdi. Önünde, dört değişik işlemeli kılıç tutan özel muhafızları, Norveç B.L.'sının sancağını taşıyan B. Sancaktar ve diğer B.L. görevlileri bulunuyordu. Kendisini ayakta bekleyen Üs. Muh. çekicini takdim etti, B. Üs. da bir iki söz söyleyerek çekici aldı ve L.'yı idare etmek üzere kürsüye geçti.

Loca açılışının geri kalan kısmına geçildi ve 3 sütündeki mumlar, dışarıdan getirilen yanan bir mum vasıtası ile, Teşrifatçılar tarafından yakıldı. Sıra Çırac Derecesi Tablosuna gelmişti. Teşrifatçı K.'in komutasında dört görevli K., yine uygun adımlarla L.'dan ayrıldılar. Kısa bir aradan sonra bu dört K., derecenin sembollerini ihtiva eden bir ipek halıyı dört köşesinden tutarak mabede girdiler ve halıyı sütunların önünde yere serdiler.

Tefekkür hücresinde bekliyen hariciyi içeri alma zamanı gelmişti. Onu teklif etmiş olan iki K., Muhakkik K. ve dört yardımcısı, adayı gözleri bağlı olarak içeri aldılar ve kendisini taruttuktan sonra yerlerine oturdular.

En Muh. B. Üs. bu hariciye 15 dakika müddetle sualler sordu ve bunu takiben, hiç engelsiz bir tek seyahat yaptırıldı, neticede yemin ettirildi ve aday nûra kavuşmuş oldu. Törenin geri kalan kısmı konuşmalara ayrılmıştı. Bir ara, giriş kapısının üzerinde, kalın bir tül perde ile örtülmüş bir bal-

kon olduğunun farkına vardım. Tülün arkasında, kardeşlerden oluşturulmuş bir koro ve küçük orkestra törenin sonunda şarkılar ve ilahiler okuyup çaldılar.

Masonik çalışmalar sona erince, En Muh. B. Üs. aynı görkemli biçimde mabeden ayrıldı, ve Üs. Muh. ilk defa olarak kürsüsüne oturarak, celseyi kapattı.

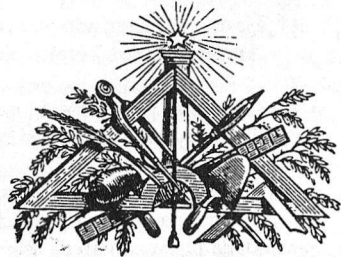
Kardeş sofrası hazırlanırken biz ziyaretçiler, En Muh. B. Üs.'in özel salonuna davet edildik ve B. Görevlilerle birlikte birer aperitif içtik. Agap hazır olunca, bir ihtiram kıtası B. Üs.'in salonuna gelerek onu, B. Görevlileri ve bizleri, diğer salonlarda bekleyen K.'ler arasından, merasimle, yerlerimize götürdü. Verilen bilgiye göre o akşamki tören ve yemeğe 225 kardeş katılmıştı.

Çok gösterişli bir salonda yenen basit fakat lezzetli bir yemekten sonra bir çok görevli K., birer kısa konuşma yaparak kadeh kaldırdılar. Sıra ziyaretçi K.'lerin tanıtılmasına gelmişti. Teşrifatçı K. yanıma geldi ve beni ayağa kaldırarak takdim etti. Ben de, kısa (90 saniyeden fazla konuşmamam özellikle tembih edilmişti) ve İngilizce birkaç söz söyledikten sonra, Freedom ve Ephesus Muh. L.'ları namuna getirmiş olduğum küçük hatırayı Üs. Muh.'e takdim ettim.

Özetlemek gerekirse, göz kamaştırıcı bir mekânda, çok disiplinli

ve bir o kadar da renkli bir törenden sonra, muhteşem denilebilecek bir ortamdaki bu ziyafet, unutulmaz bir masonik şölen olarak hafızamda yer alacaktır.

Ertesi akşam, ayrı salonlarda yapılan Onuncu Kuruluş Yıldönümü balosunda, Kraliyet Muhafız Alayı Bandosunun gençcek askerlerinin çaldığı müzik eşliğinde dans etme fırsatını bulduk ve o gece, sabahın üçüne kadar Norveçli Kardeş ve Hemşirelerimizle birlikte, unutulmaz bir gece daha yaşadık.

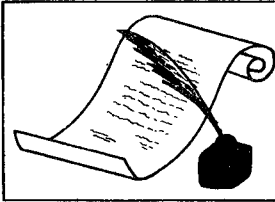

...YARI ŞAKA

YARI CİDDİ...

- ✓ Locaya üye olmak bir durum sayılır,
Mason olmak ise bir hedeftir.
- ✓ Durmadan iyi bir mason olduğunu iddia eden, günün birinde
bunu kanıtlamak zorunda kalabilir.
- ✓ Kötü niyetin başladığı noktada Tolerans biter.
- ✓ Daha iyi bir insan olmayı başaramadıktan sonra,
Masonluğun tarihini
sembollerini
adetlerini
ritüellerini
ezberlemişsin, neye yarar?
- ✓ Ham taşın üzerinde çok çalış;
Ancak bu taşın, kendin olmasına özen göster.
- ✓ Konuşmalarını uzun ve can sıkıcı yapmaya gayret et.
Zaten uykusu olan kardeşlerin, sana müteşekkir kalırlar.
- ✓ Masonlar ileri görüşlü insanlardır;
Kadınların eşit hakları hakkında çoktandır konuşuruz,
Daha uzun zaman da konuşmaya devam edeceğiz.
- ✓ Haricilere her zaman Masonluğun en iyi yönlerini anlat.
Ne de olsa, tekris olduktan sonra diğer yönlerini öğrenmekte
gecikmezler

*Derleyen ve
Çeviren: M.S.*

Okuyucu Mektupları

Üç yıla yakın bir zaman içinde küçük ama anlamlı bir dergi durumuna kavuşan ŞAKUL GİBİ dergimiz, gün geçtikçe aranan 3 ciltlik bir kaynak birikimi haline gelmiştir.

Araştırmaları, yazıları, tercümeleleri, enteresan resimleri ile haberleri, dergiyi hazırlayan kardeşimiz tarafından titizlikle bir araya getirilmekte ve kardeşlerimize her ay muntazam olarak sunulmaktadır. Çeşitli masonik konular, araştırmacı kardeşlerimizin hazırladıkları konferanslar, dünyadan ve yurdumuzdaki masonik hareketlerden haberler, kısa ve öz bilgiler halinde derginin masonik konularını oluştururlar. Başka yerlerde yayımlanmayan değerli makaleler, fotoğraflar ve resimler birer başvuru konuları olmuşlardır.

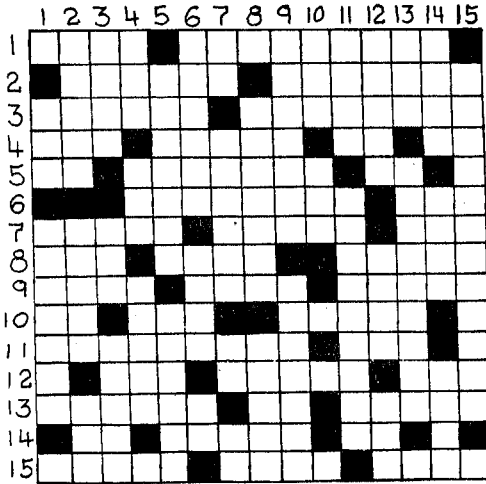
Dergimizin faydalı bir yanı da birbirinden pek haberi olmayan kardeşlerimizi tanıtarak bir tür yakınlaşmayı sağlamasıdır. Öteden beri -Birbirimizi pek tanımıyoruz !.- yakınması, sırrı da olsa ŞAKUL GİBİ dergisi ile çözülmeye başlamıştır. 29 ncü sayısındaki SANATKÂR KARDEŞLERİMİZ'i tanıtan seri, 21 kardeşimizi hepimize tanıtmış ve hatırlatmıştır.

Kimbilir, camiamız içinde daha böyle kaç kardeşimiz var? Her ay zevkle izleyip tanyacağız.

Bir de Masonluğa, Masonluk mesleğine, uzun yıllarını vermiş kardeşlerimiz var. Bu kardeşlerimiz de ömürlerinin büyük bir bölümünü bu çatının altında yaşamış, görevler almış, yeni gelenlere örnek olmuş, Türk Masonluğunu temsil ederek iz bırakmışlardır. Bu kardeşlerimiz de müşterek mesleğimiz olan Masonluk basamaklarında bir sanatkâr gibi zevkle izlenmişler ve çevrelerine rehber olmuşlardır. Alçak gönüllü davranışlarıyla ün yapan bu kardeşlerimiz, kardeşleri arasında görünüşleri ile değil, masonik çalışmalarlarıyla kendilerini tanıtmışlar ve sevdirmişlerdir. Özel yaşantıları ile mesleklerinden daha önde masonluk içindeki övünülecek durumları bu kardeşlerimizi aramızda uzun yıllar yaşatmış ve abideleştirmiştir.

İşte sizlere ŞAKUL GİBİ dergimizin Mart sayısından başlayarak Türk Masonluk camiası içinde kıdemli kardeşlerimizi tanıtmaya çalışacağız.

Yük. Müh. Mim. Bülent ÇETİNOR

COGİTO ERGO SUM ve DİĞERLERİ

M.M.

SOLDAN SAĞA:

1) Emmanuel—, Alman filozof - M.Ö. 384/322 yıllarında yaşamış Makedonyalı filozofun. 2) Johann Gottlieb —, Alman filozof - *Solanum tuberosum*'un yenibilen yumrusu. 3) Okey veya sahh - Tek göge çıkma. 4) Etme - Çehren - Ümit et! - Eritroblastosis bu faktörün hastalığıdır. 5) Bir bağlaç - Henri —, Fransız filozof - Ün-Tekil üçüncü kişi. 6) Arabesk, meselâ - İngilizce 6. his. 7) John —, İngiliz filozof - Sahne oyunu - siyal ile özel. 8) Ülker ve Besler'in rakibi - Hakiki - Francis —, İngiliz filozof. 9) Yardım - Makat, serç - Başına "K" gelince, özellikle nefes borusu tahrişi. 10) Koyu kırmızı renkli likid metalin sembolü - Bazen JB sütunlarının üstünde bulunur -

Remi, Kanasta veya King'in akra-bası. 11) Friedrich —, Alman filozof - Bizim BBC'miz. 12) Takip eden kelime ile eski Seylan - Bir evvelki tarife bak - Nine. 13) Zebellâ - Ing. ve Fr.'ca fen - Son yenen. 14) Leningrad eveti - Auguste —, Fransız filozof - 4 - Yarım asır. 15) Fava ham maddesi - Karl —, Alman filozof - Elektrik veya iple de olur.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

1) İrade dışı kas hareketi - Gottfried Wilhelm —, Alman filozof. 2) Dereden tepeden - Pasifikte yaşayan ve fok'un akrabası bir memeli - Tavr. 3) Arap kadını - Mecazen akıllı - Osmanlıca geçmişten önceki. 4) Trenlerimizi yöneten kuruluş, kısaca - Besle, geçindir! - Madridde giriniz - 50. 5) Sezer - Taşkınlıkla ilgili gidince. 6) Beygir pisiği - İngiliz kulakları - Bir yıldız. 7) Mifa'dan önce - Bir A.B.D. film şirketinden - NaCl'ün elektrolizinden elde edilen gaz - Km.'nin milyonda biri. 8) Hemen sonraki kelime ile "hemoroitten muzdarip" - Bir evvelki tarife bak. 9) Baruch —, Hollandalı filozof - Herbert —, İngiliz filozof. 10) Bir musiki aleti - % 50. 11) Küçük bitki mi? - Usanç hissi. 12) Halep doğumlu, asıl adı Mustafa Naim olan tarihçi - Süvariye meydana getiren iki kelime - Konutu. 13) "illo" ile, Suzanne Valadon'un oğlu (ressam) - René —, Fransız filozof. 14) Londra ve New-York'ta yakın - Çiçeksiz bitkilerde üreme organı - İçinden çıkılması güç sakıncalı durum. 15) Arthur —, Alman filozof.

Bulmacanın çözümünü 15 Mart'a kadar postalayın, bir yıllık abonman kazanın.

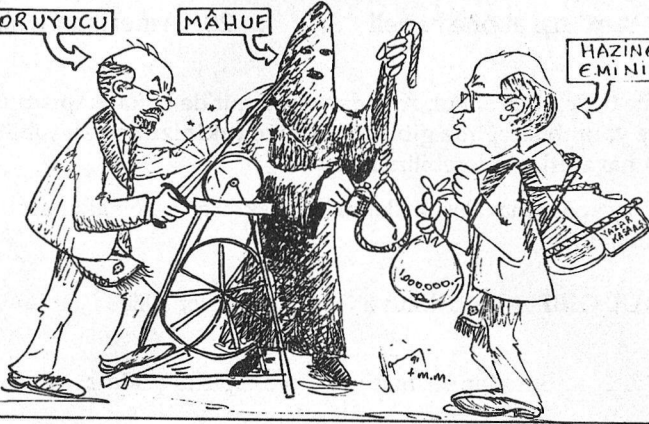
ADEM HÜRREM BİRADER...

YENİ GÖREVLİLER AYADANLIKLARINI HAZIRLIYORLAR...

KORUYUCU

MÂHUF

HAZINE
EMİNİ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	T	R	I	S	T	A	N	I	S	O	L	D	E	C	
2	T	O	R	O	S	A	R	T	A	A	M	H			
3	O	X	I	D	E	I	S	T	E	P	C	L			
4	K	A	L	E	A	M	O	L	H	I	L	O			
5	N	I	P	E	L	A	S	L	A	N	X	E			
6	M	E	K	A	L	C	O	N	I	I					
7	I	C	C	A	V	A	R	A	D	O	S	S	I		
8	i	Y	I	U	L	E	M	A	E	N	I	S			
9	I	R	K	E	R	E	M	A	S	L	I				
10	S	A	P	F	E	R	H	A	D	L	R				
11	E	N	A	Z	A	E	R	E	T	I					
12	N	O	E	L	E	Y	L	A	M	E	C	N	U	N	
13	E	L	A	L	E	O	Ü	Z	R	E					
14	E	L	S	A	L	O	H	E	N	G	R	I	N		
15	A	L	A	A	I	D	A	R	A	D	A	M	E	S	

ŞAKUL GİBİ'Yİ EDİNMENİN TEK YOLU ABONE OLMAKTIR.

Yıllık (10 sayı) abone bedeli : 40.000.- TL.

Yurt dışı abone bedeli : 20.- Amerikan Doları

Abone bedelini İstanbul, Ankara veya İzmir'de Lokal kapısındaki vazifelilere yatırabileceğiniz gibi, adresimize çekinizi postalayabilir veya bir posta havalesi gönderebilirsiniz.

Çek veya posta havalesi kullandığınız takdirde aşağıdaki formu şu adrese postalayınız:

ŞAKUL GİBİ — Zincirlikuyu Cad. 9/13 Etiler 80600 İstanbul

✂ Buradan kesiniz veya fotokopisini çekiniz

ŞAKUL GİBİ dergisine abone olmak istiyorum.
Abone bedeline ait posta makbuzu veya fotokopisi eklidir.
İlk çıkacak sayısından itibaren lütfen adresime postalayınız.

(DAKTİLO VEYA BÜYÜK HARFLE YAZINIZ)

Adım, Soyadım :

Adresim :

.....

.....

Telefon No. : Locam